

URZĄD STATYSTYCZNY W WARSZAWIE
ul. 1 Sierpnia 21, 02-134 Warszawa

notatka informacyjna

Data opracowania 10.03.2014 r.

Kontakt: e-mail: sekretariatUSWAW@stat.gov.pl

tel. 22 464 23 15

faks 22 846 76 67

Internet: www.stat.gov.pl/warsz

Obszar Metropolitalny Warszawy w 2012 r.

Obszar Metropolitalny został wyznaczony na podstawie podziałów administracyjnych (za podstawową jednostkę podziału przyjęto **gminę**), wskaźników i problemowych analiz cech funkcjonalnych, fizycznych, społeczno-ekonomicznych, związków funkcjonalno-przestrzennych i problemów przestrzennych, w tym potrzeb i zamierzeń inwestycyjnych.

Spśród wielu dziedzin powiązań funkcjonalnych wybrano do zbadania 7 grup zagadnień delimitacyjnych, a w ich ramach szereg czynników charakteryzujących określone dziedziny. Umownie zagadnienia te określono jako: przestrzeń, środowisko, społeczeństwo, gospodarka, transport, infrastruktura techniczna, inwestycje.

Dla każdej z grup wyznaczono obszar, w którym wystąpiło znaczne napięcie powiązań funkcjonalnych z ośrodkiem centralnym. Dobierano w konsekwencji wskaźniki takich powiązań pod kątem ich przydatności dla wydzielenia obszarów wymagających wspólnego planowania. W oparciu o taką metodologię przeprowadzono delimitację OMW.

Przy porównywaniu danych należy zwrócić szczególną uwagę, że w opisywanych powiatach uwzględniono tylko gminy wybrane na podstawie delimitacji Obszaru Metropolitalnego Warszawy tzn. wszystkie gminy powiatów: grodzkiego, legionowskiego, piaseczyńskiego, pruszkowskiego warszawskiego zachodniego i żyrardowskiego oraz wybrane gminy powiatów: grójeckiego (3 z 10), mińskiego (5 z 13), nowodworskiego (5 z 6), sochaczewskiego (5 z 8), wołomińskiego (9 z 12) i wyszkowskiego (3 z 6).

Obszar Metropolitalny Warszawy wyznaczony został przez Mazowieckie Biuro Planowania Regionalnego i zatwierdzony przez Wojewódzką Komisję Urbanistyczno-Architektoniczną, Komisję Strategii Rozwoju Regionalnego i Zagospodarowania Przestrzennego Sejmiku Województwa Mazowieckiego oraz w styczniu 2006 r. Zarząd Województwa Mazowieckiego.

W jego skład wchodzi 71 gmin i 1 miasto na prawach powiatu: m.st. Warszawy oraz powiaty: grodzki, legionowski, piaseczyński, pruszkowski, warszawski zachodni, żyrardowski oraz wybrane gminy powiatów grójeckiego, mińskiego, nowodworskiego, otwockiego, sochaczewskiego, wołomińskiego i wyszkowskiego.

OMW zajmuje powierzchnię 6206 km², z czego powierzchnia m.st. Warszawy stanowi 8,3% ogólnej powierzchni wyznaczonego obszaru.

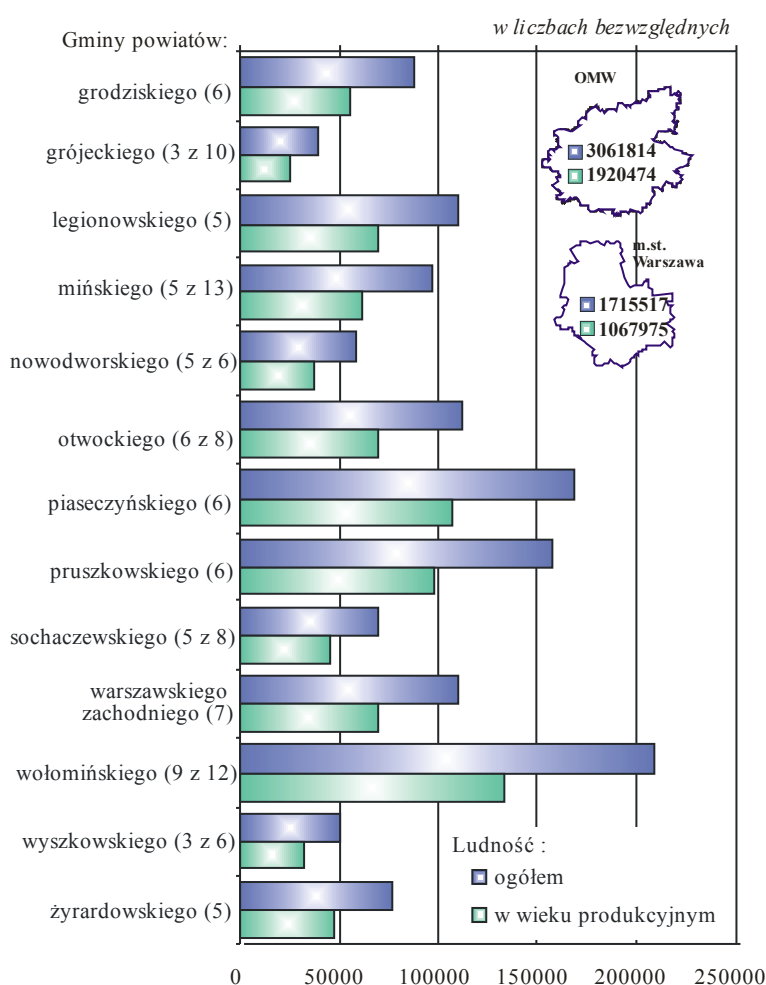
Największy udział w ogólnej powierzchni Obszaru Metropolitalnego Warszawy oprócz stolicy przypada na gminy wchodzące w skład powiatu wołomińskiego (10,1%) i piaseczyńskiego (10,0%). Natomiast najmniejszy udział w ogólnej powierzchni zajmują gminy wchodzące w skład powiatu mińskiego (4,6%) i pruszkowskiego (4,0%).

Ludność Obszaru Metropolitalnego Warszawy w 2012 r. wyniosła 3061814 osób (o 118189 więcej w stosunku do 2006 r., tj. o 4,0%). Przy czym ludność Warszawy stanowiła ponad połowę ludności OMW – 56,% (w 2006 r. 57,8%).

Udział ludności m.st. Warszawy w ogólnej liczbie ludności obszaru systematycznie maleje. Wśród populacji OMW przeważały kobiety, które w 2012 r. stanowiły 53,2% (w roku 2006 – 53,1%).

Ludność według jednostek podziału OMW w 2012 r.

W strukturze mieszkańców zarówno Obszaru Metropolitalnego Warszawy, jak i m.st. Warszawy według ekonomicznych grup wieku przeważały osoby w wieku produkcyjnym – odpowiednio 62,7% i 62,3%. Jednocześnie zauważalny jest stopniowy spadek tego wskaźnika w odniesieniu do roku 2006, dla OMW o 2,4 p. proc. i dla m.st. Warszawy o 3,1 p. proc. Wśród pozostałych jednostek podziału OMW najwyższy udział ludności w wieku produkcyjnym odnotowano w powiatach: nowodworskim (64,5%), wyszkowskim (64,3%) i sochaczewskim (64,2%).

Natomiast najniższy poziom tego wskaźnika odnotowano w powiatach: otwockim (62,4%), pruszkowskim (62,7%) i grodziskim (62,8%).

Współczynnik obciążenia demograficznego na Obszarze Metropolitalnym Warszawy kształtował się na poziomie 59 osób (wzrost o 5 osób w stosunku do 2006 r.), w m.st. Warszawie było to 61 osób (wzrost o 8). Natomiast wśród pozostałych jednostek podziału OMW najwyższą wartość wskaź-

nik ten osiągnął w powiecie otwockim i pruszkowskim (po 60 osób), natomiast najniższą w powiatach: nowodworskim (55) oraz sochaczewskim i wyszkowskim (po 56 osób).

Zarówno Obszar Metropolitalny Warszawy, jak i m.st. Warszawę cechuje spadek liczby zawieranych małżeństw. W stosunku do 2006 r. spadek odnotowano o 11,0% na terenie OMW i 14,3% w Warszawie.

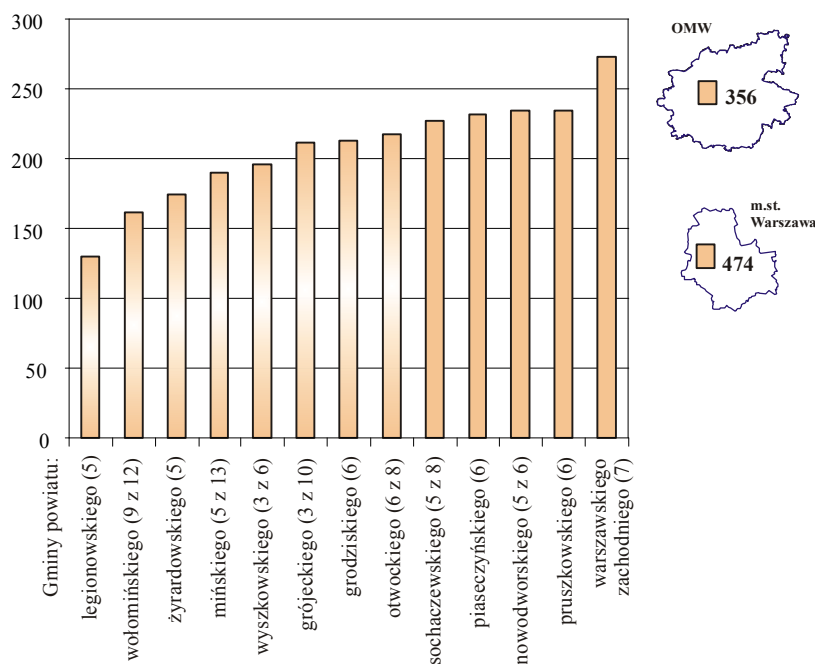
W 2012 r. zanotowano dodatni przyrost naturalny w obydwu omawianych układach odniesienia. Współczynnik przyrostu naturalnego dla obszaru metropolitalnego wyniósł 1,17 (przy 0,21 w 2006 r.) i był ponad pięciokrotnie wyższy niż w Warszawie 0,20 (-0,57 w 2006 r.).

Spśród pozostałych jednostek podziału OMW jedynie powiat żyrardowski charakteryzował się ujemnym przyrostem naturalnym, natomiast w 2006 r. ujemnym przyrostem charakteryzowały się powiaty: żyrardowski (-172), sochaczewski (-19), warszawski zachodni (-13) oraz grodziski i grójcecki (po -10).

Liczba pracujących¹ na terenie Obszaru Metropolitalnego Warszawy w 2012 r. kształtowała się na poziomie 1089717 i była o 10,4% wyższa niż w roku 2006. Pracujący w m.st. Warszawie stanowili 74,6% OMW, a ich liczba w stosunku do 2006 r. wzrosła o 7,1%. Wśród pracujących w 2012 r. 51,8% stanowiły kobiety (wzrost o 1,9 p. proc. w stosunku do 2006 r.). Natomiast w stolicy kobiety pracujące stanowiły 52,7% (wzrost o 2,4 p. proc.).

Pracujący na 1000 ludności według jednostek podziału OMW w 2012 r.

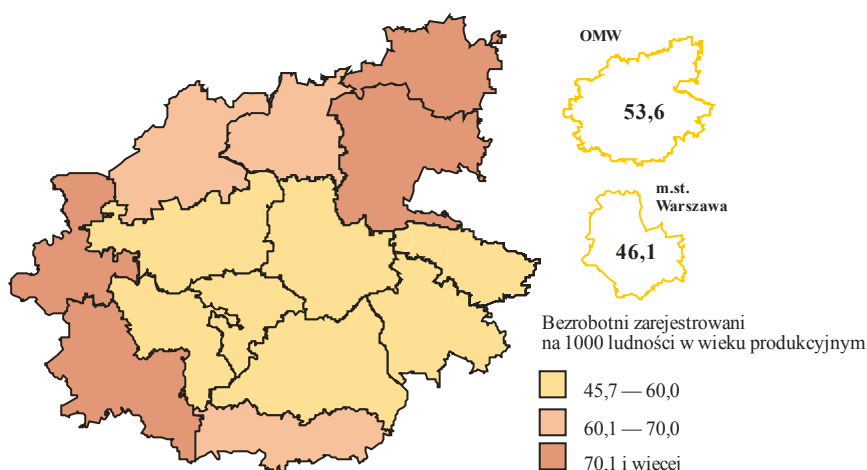
Najwięcej pracujących wśród pozostałych jednostek podziału OMW było w powiecie piaseczyńskim – 39078 (3,6% ogólnej liczby pracujących obszaru metropolitalnego), najmniej natomiast w powiecie grójceckim – 8347 (0,8% pracujących obszaru metropolitalnego).

¹ Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób oraz bez pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie.

W 2012 r. na rynku pracy, na Obszarze Metropolitalnym Warszawy zarejestrowanych było 102939 bezrobotnych (wzrost w stosunku do 2006 r. o 0,4%). Natomiast w mieście Warszawie liczba bezrobotnych kształtowała się na poziomie 49227 osób i w stosunku do roku 2006 nastąpił spadek o 0,4%. W strukturze bezrobotnych dominowali mężczyźni. W obszarze metropolitalnym ich udział w liczbie bezrobotnych wynosił 52,4% i był wyższy niż w m.st. Warszawie (51,3%). W odniesieniu do 2006 r. odnotowano wzrost udziału mężczyzn wśród osób bezrobotnych. W OMW wzrost ten wyniósł – 3,7 p. proc., a w Warszawie 4,1 p. proc.

Najwięcej bezrobotnych na 1000 ludności w wieku produkcyjnym odnotowano w powiecie wyszkowskim (91,0) i żyrardowskim (83,9), najmniej natomiast w powiatach: grodziskim (45,7), m.st. Warszawie (46,1) i warszawskim zachodnim (46,8).

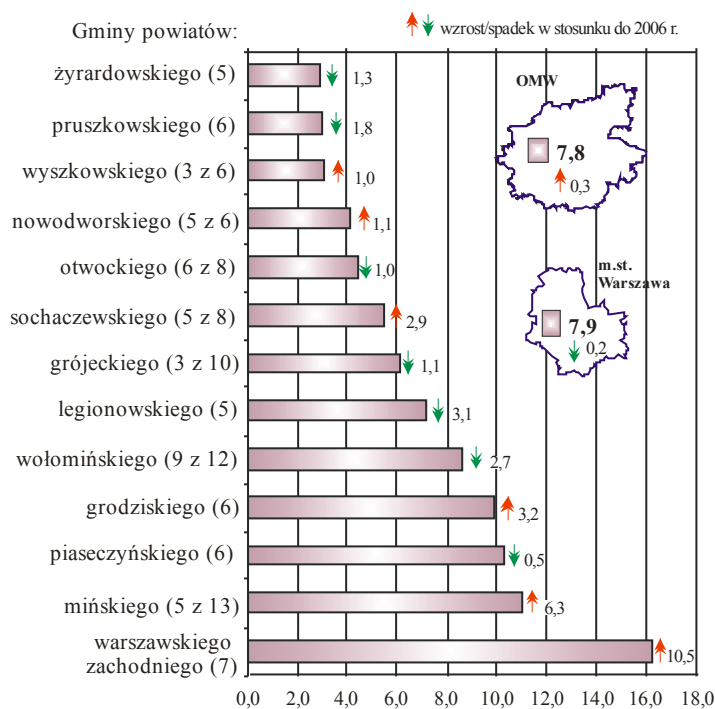
Bezrobotni zarejestrowani na 1000 ludności w wieku produkcyjnym w 2012 r.

Obszar Metropolitalny Warszawy w 2012 r. posiadał w swoich zasobach 1369331 mieszkań (o 14,0% więcej niż w 2006 r.) o łącznej powierzchni użytkowej 93224688 m² (wzrost w stosunku do roku 2006 o 21,1%). Udział mieszkań Warszawy w liczbie mieszkań OMW utrzymywał się na zbliżonym poziomie z roku 2006 i wyniósł 63,7%.

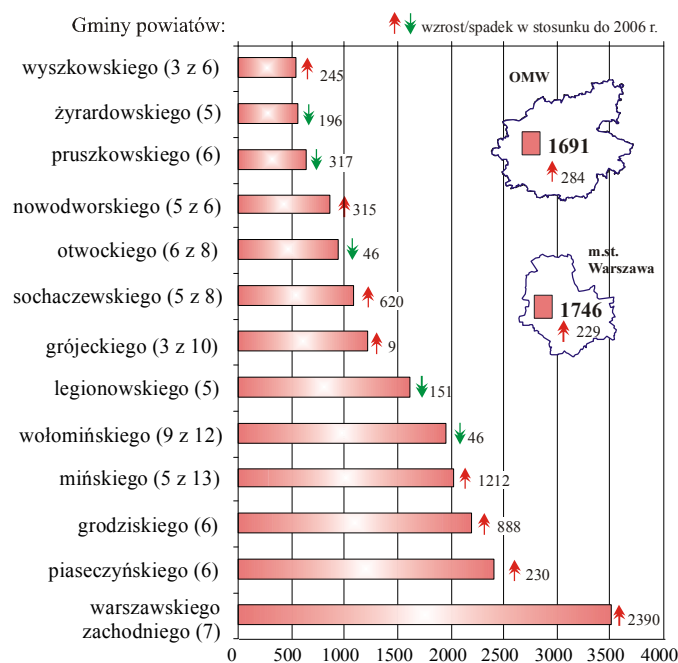
W 2012 r. na obszarze metropolitalnym oddano do użytkowania 23690 mieszkań (w tym w budynkach indywidualnych 28,3% - wzrost o 4,0 p. proc. w porównaniu z 2006 r.).

Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności w 2012 r.

W Warszawie oddano do użytkowania 13496 mieszkań, co stanowiło 57,0% ogółu mieszkań oddanych do użytkowania na obszarze metropolitalnym. Udział mieszkań budownictwa indywidualnego w stolicy stanowił 7,4%, tj. mniej o 2,9 p. proc. niż w 2006 r.

Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 zawartych małżeństw w 2012 r.

Miernikiem natężenia budownictwa mieszkaniowego jest m.in. liczba mieszkań oddanych do użytkowania na 1000 ludności. Wskaźnik ten w 2012 r. dla OMW wyniósł 7,8, w Warszawie na 1000 ludności oddano do użytkowania 7,9 mieszkania.

Drugim wskaźnikiem określającym natężenie budownictwa jest liczba mieszkań oddanych do użytkowania na 1000 zawartych małżeństw. Rozkład tych wskaźników w gminach wchodzących w skład Obszaru Metropolitalnego Warszawy przedstawiają wykresy.

W latach 2006-2012 wzrosła liczba przyłączy wodociągowych i kanalizacyjnych prowadzących do budynków mieszkalnych.

W przypadku przyłączy kanalizacyjnych odnotowano wzrost o 51,3% w Obszarze Metropolitalnym Warszawy, a w m.st. Warszawie o 16,2%. Odnośnie przyłączy wodociągowych wzrost w obszarze metropolitalnym wyniósł 29,2%, w Warszawie natomiast w omawianym okresie nastąpił wzrost liczby przyłączy o 11,7%.

Zarówno na terenie OMW, jak i w stolicy nastąpił spadek zużycia wody z wodociągów w gospodarstwach domowych na 1 mieszkańca (odpowiednio o 4,2 m³ i 6,7 m³).

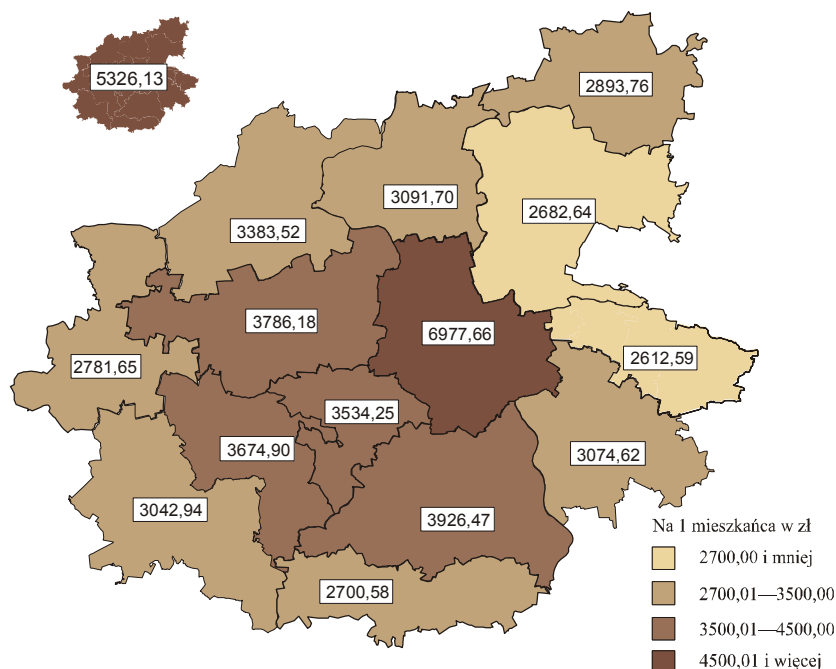

Dochody jednostek samorządu terytorialnego w znacznej mierze zależne są od stanu gospodarki (tj. obrotów handlowych, rentowności przedsiębiorstw, wielkości zatrudnienia i wynagrodzeń), bowiem istotnym źródłem ich dochodów są udziały we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych oraz z podatku dochodowego od osób prawnych.

Udział dochodów m.st. Warszawy w dochodach OMW ukształtował się na poziomie 73,5% (spadek o 1,7 p. proc. w stosunku do 2006 r.). Wydatki natomiast osiągnęły poziom 74,6% wydatków OMW (w stosunku do 2006 r. wzrost o 0,4 p. proc.).

Najwyższy udział w dochodach OMW wśród pozostałych jednostek wchodzących w jego skład osiągnęły gminy powiatu piaseczyńskiego (4,0%) oraz powiatów wołomińskiego i pruszkowskiego (po 3,4%). Udział tych powiatów w wydatkach kształtował się następująco – piaseczyński (3,9%), wołomiński (3,3%) i pruszkowski (3,2%).

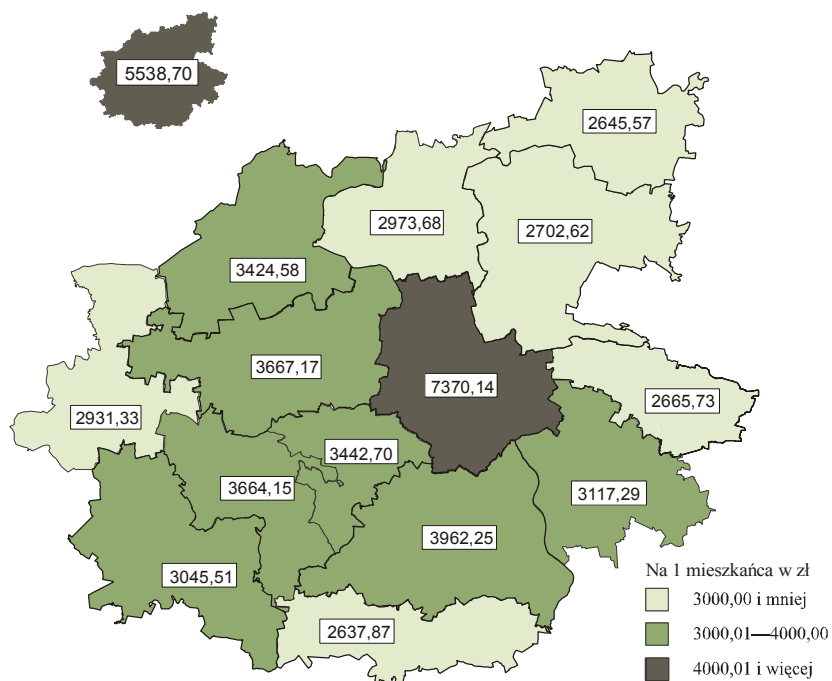
Dochody budżetów gmin na 1 mieszkańca według jednostek podziału OMW w 2012 r.

W 2012 roku dochody budżetów gmin na 1 mieszkańca obszaru metropolitalnego wynosiły 5326,13 zł i były niższe o 1651,53 zł niż dochody na 1 mieszkańca Warszawy. Większą dysproporcję obserwuje się w przypadku wydatków budżetów gmin na 1 mieszkańca, które w obszarze metropolitalnym wyniosły 5538,70 zł, a w Warszawie 7370,14 zł.

Wydatki budżetów gmin na 1 mieszkańca według jednostek podziału OMW w 2012 r.

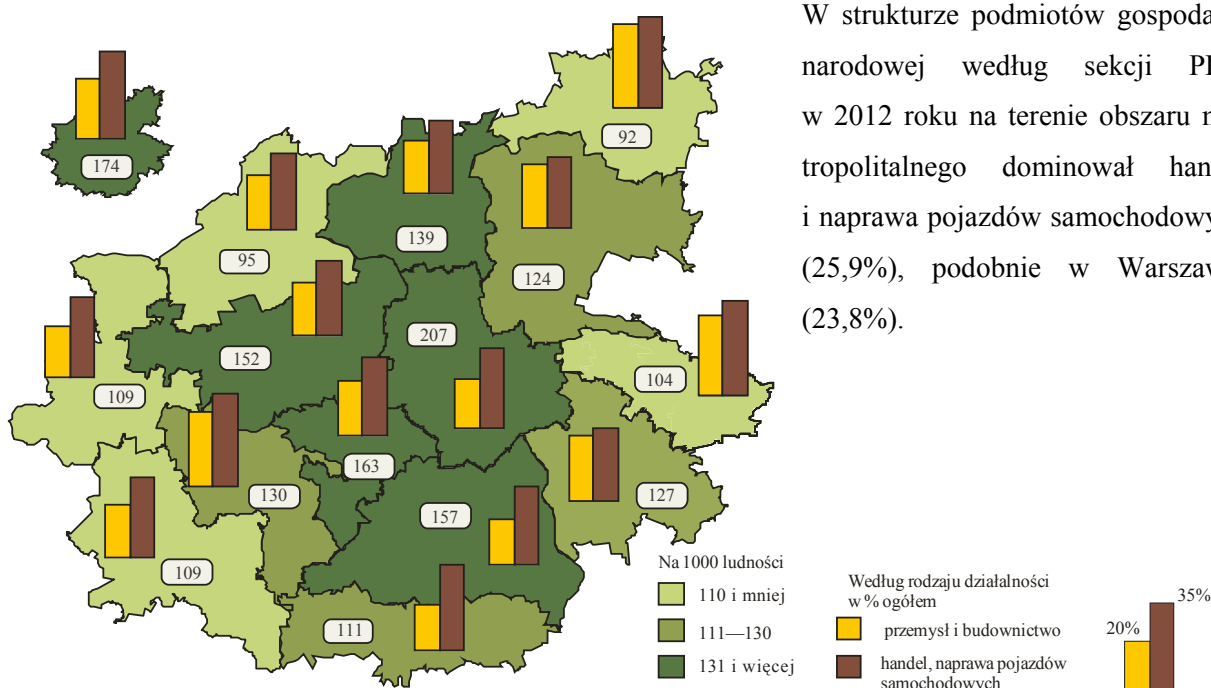
W wydatkach budżetów zarówno obszaru metropolitalnego, jak i Warszawy największy udział miały wydatki na transport i łączność (OMW 28,7%, Warszawa 35,4%), oświatę i wychowanie (24,2% i 18,9%) oraz na gospodarkę mieszkaniową (odpowiednio 8,6% i 10,1%).

Na terenie Obszaru Metropolitalnego Warszawy zarejestrowanych było 531398 podmiotów gospodarki narodowej (o 17,8% więcej niż w roku 2006). Udział podmiotów zarejestrowanych w stolicy w ogólnej liczbie podmiotów OMW kształtował się na poziomie 66,8% (67,4% w roku 2006).

Liczba podmiotów gospodarki narodowej na 1000 ludności wynosiła 174 dla OMW i 207 dla m.st. Warszawy. Najmniejszą liczbą podmiotów gospodarki narodowej na 1000 ludności charakteryzowały się powiaty: żyrardowski, sochaczewski, nowodworski, miński i wyszkowski (poniżej 110).

Podmioty gospodarki narodowej według jednostek podziału OMW w 2012 r.

W strukturze podmiotów gospodarki narodowej według sekcji PKD w 2012 roku na terenie obszaru metropolitalnego dominował handel i naprawa pojazdów samochodowych (25,9%), podobnie w Warszawie (23,8%).

Przy przeliczeniu na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.) danych według stanu w końcu roku przyjęto – jeśli nie zaznaczono inaczej – liczbę ludności według stanu w dniu 31 XII, a przy przeliczeniu danych charakteryzujących wielkość zjawiska w ciągu roku – według stanu w dniu 30 VI.

Do przeliczeń przyjęto – jeśli nie zaznaczono inaczej – liczbę ludności opracowaną:

- do 2009 r. na bazie Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002;
- od 2010 r. na bazie Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011.

Więcej informacji dotyczących Obszaru Metropolitalnego Warszawy zawartych jest w publikacji *Obszar Metropolitalny Warszawy w 2012 r.*

http://www.stat.gov.pl/warsz/69_1309_PLK_HTML.htm